Amaç: Hastane ortamından kaynaklanabilecek enfeksiyonları önlemek, hasta, hasta yakını ve hastane çalışanları için sağlıklı bir ortam oluşturmak amacıyla uyulması gereken temizlik kurallarını belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

Kapsam: Hastanemizin tüm risk alanlarını kapsar.

Sorumlular: Başhemşire, birim sorumluları, temizlik personeli.

Tanımlar:

Çok yüksek riskli alanlar: Ameliyathane, yoğun bakım ünitesi, enfeksiyon kontrol komitesi tarafından belirlenen izolasyon odaları, yanık odasıdır.Bu alanlarda önce temizlik sonra dezenfeksiyon işlemi yapılır.

Yüksek riskli alanlar: Acil servis, sterilizasyon ünitesi, doğum salonu, küvezler, tıbbi atık deposu, tehlikeli atık deposudur..Bu alanlarda önce temizlik sonra dezenfeksiyon işlemi yapılır.

Orta riskli alanlar: Genel klinikler, mutfak, hasta odaları, laboratuvar, radyoloji, bekleme salonları, çamaşırhane, poliklinikler, eczane, morg vb.Düzenli olarak temizlik yapılmalı ve aralarda kirlenen yerler temizlenmelidir.

Düşük riskli alanlar: İdari ofis alanları, eğitim salonu, hemşire doktor odaları, steril olmayan depolar, arşiv, asansör vb. Düzenli olarak temizlik yapılmalı ve aralarda kirlenen yerler temizlenmeli.

Uygulama:

1.Temel ilkeler:

1. Tüy bırakmayan temizlik bezleri tercih edilmelidir, bez ve kova renkleri kullanım alanına göre belirlenmelidir. (tablo-1)
2. Kirli bezle temizliğe devam edilmemeli, sık bez değiştirilmelidir.(2 veya 3 hasta odası sonrası)
3. Kirlenen bezler sıcak su ve deterjanla yıkanıp kurutulduktan sonra kullanılmalıdır.
4. Toz alma dışında her tür temizlik işlemi sırasında uygun eldiven giyilmeli, işlem bitiminde eldiven çıkarılıp el hijyeni sağlanmalıdır. (tablo-2)
5. Ellerinde yara, çizik, vb. bulunan temizlik personeli toz alma işlemi sırasında steril olmayan temiz eldiven giymelidir.
6. Eldivenli ellerle kapı kolu, telefon, masa, vb. yüzeylere temas edilmemelidir.
7. Tuvalet temizliği için kullanılan eldivenler diğer alanların temizliğinde kesinlikle kullanılmamalıdır.
8. Nemli süpürme ve bakım amaçlı moplama esnasında mop önünde kontrol edilemeyecek kadar fazla kir/materyal birikimi var ise çekçek ve faraş ile alınmalıdır.
9. Mop, temiz alanda “S” şeklinde, kirli alanda düz hat üzerinde hareket ettirilerek temizlik yapılmalıdır.
10. Mop ile temizlik yapılarak ilerlenirken temizlenmemiş alan bırakılmamalıdır.
11. Yüzeylerde kan ve vücut sıvıları ile kirlenme varsa temizliğe ek olarak [1/10 oranında 1 litre suya 1 çay bardağı 100ml çamaşır suyu veya 1litre suya 3 klor tablet(5gr) koyularak dezenfeksiyon yapılır.
12. Kesinlikle kuru süpürme ve silkeleme yapılmamalı toz kalkmasına neden olacak toz alma yöntemlerinden kaçınılmalı.Temizlik solüsyonları günlük olarak işlemden hemen önce hazırlanmalı ve uzun süre bekletilmemeli.
13. Çamaşır suyu ve deterjan asla karıştırılmamalı**.**
14. Mavi mop kuru süpürme, saçaklı mop ıslak silme, beyaz mop kurulama, kırmızı mop tuvalet zemininde kullanılır.
15. Temizlik ve dezenfektan solüsyonları sık değiştirilmeli.(2-3 hasta odası temizlendikten sonra)
16. Dezenfeksiyon işleminden önce mutlaka su ve deterjanla ön temizlik yapılmalıdır.
17. Kirli mop ile temizlik yapılmamalı, kirlenen moplar sıcak su ve deterjanla çamaşır makinesinde yıkanıp kurutularak saklanmalıdır.
18. Saçaklı mop kullanımında zemin ıslak bırakılmamalı, kurulama işlemi yapılmalı ve kirlenme, kayma ve düşmeleri önlemek için uyarı levhaları konulmalıdır.
19. Paspas ilk kez kullanılıyor ise sıcak su ve deterjanla çamaşır makinesinde yıkanarak havlarından arındırılmalıdır.
20. Paspaslama için kullanılacak su ılık olmalıdır.
21. Temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova kullanılmalıdır. Mavi kovaya uygun konsantrasyonda (Üretici Firma önerisine uygun olarak), kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar sıvı deterjan konulmalıdır.
22. Paspas S şeklinde hareket ettirilmeli, zeminden mümkün olduğunca uzaklaştırılmadan temizlik yapılmalıdır.
23. Kirli paspasla temizlik yapılmamalı, kirlenen paspas önce kırmızı kovada kirinden arındırılmalı, sonra mavi kovada yıkanmalı, sıkma presi kırmızı kova üzerine çevrilerek sıkma işlemi yapılmalıdır. Bu işlemi takiben paspas sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar kullanıma sokulmalıdır.
24. Gün içinde kullanılan tüm paspaslar, gün sonunda sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp

kurutulduktan sonra tekrar kullanıma sokulmalıdır.

Tablo-1

Bölüm	Kova Rengi	Bez Rengi
Hasta yemek masası, buzdolabının dış yüzeyi, etajyer'in iç ve dış yüzeyi ve hasta elbise dolapları silinmelidir.	Sarı	Sarı
Hasta yatak karyolası, yatak baş ve kenarlarında el teması olan yerler(yan koruma kolları, yatak başlıkları)pencere çerçeveleri, cam önleri, oda kapıları ve televizyon silinmelidir.	Mavi	Mavi
Banyo ve küvetler(ayna, duşakabin ve duvar fayansları)silinmelidir.Lavabolar kendisine ait fırça ile çevreye sıçratmadan ve musluklara sürülmeden fırçalanmalıdır.	Kırmızı	Kırmızı
Buzdolabının iç yüzeyi silinmelidir.	Yeşil	Yeşil

Tablo-2:Hastane temizliğinde eldiven kullanımı

Alan	Eldiven Türü	Renk
Temizlik	Plastik	Kırmızı
Evsel Nitelikli Atık Toplama	Plastik	Sarı veya mavi
Tıbbi Atık Toplama	*Plastik*	*Turuncu*

2. Kan ve vücut sıvıları döküldüğünde yapılacak temizlik:

1. Bütün kan ve vücut sıvıları enfekte kabul edilmeli dökülme ve sıçramalarda temizlik güvenli bir şekilde hemen yapılmalıdır.
2. Temizliği yapacak personel mutlaka eldiven giymelidir.
3. Kan ve vücut sıvıları döküldüğünde hemen kağıt havlu ile kaba kiri alınıp havlu tıbbi atık kovasına atılır, 1/10 luk sodyum hipoklorit solüsyonu (1litre suya 100cc çamaşır suyu) veya tableti (5000 ppm 1litre suya 3klor tablet (5grlık)) ile hazırlanan dezenfektan dökülerek 5-10dak beklenir.1/100 lik sodyum hipoklorit solüsyonu (1litre suya 10cc çamaşır suyu) veya tableti (500ppm 3 litre suya 1klor tablet(5gramlık) ile hazırlanan dezenfektan ile silinir veya paspaslanır.Kullanılan temizlik malzemesi 10 litre suya 1klor tablet koyularak hazırlanan dezenfektanda 20 dak bekletilir.
4. İşlem sonrası eller mutlaka yıkanmalıdır.

3.ODA/ OFİS TEMİZLİK YÖNTEMLERİ

1. Odaların temizliğine çöplerin toplanmasıyla başlanır.Çöpler günde 3 kere, gerektiğinde hemen toplanmalı ve **Atık Yönetim Prosedürü** ´ne göre uzaklaştırılmalıdır.
2. Personel işe başlamadan önce ellerini yıkamalıdır, temizlik işlemlerinde **El Hijyeni Talimatı**´ na göre steril olmayan eldiven giymelidir.
3. Çöp kovaları haftada 1 bulaş durumunda hemen yıkanır, kurulanır ve temiz poşet geçirilir.
4. Oda temizliği toz kalmayacak şekilde yapılmalıdır.
5. Temizlik her zaman temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
6. Oda zemini mavi mop ile temiz alanda ´S, şeklinde kirli alanda düz hat üzerinde hareket ettirilerek süpürülür, kaba kirler faraş ile alınır, kesinlikle fırça veya süpürge kullanılmaz.
7. Odadaki tüm kuru yüzeylerin(pencere önü, radyatör, yemek masası, kapı kolları, etejer, mobilya vb.)tozu su ve yüzey temizleyici ile silinir.
8. Oda zemini temiz alandan başlayarak yatak altları da dahil olacak şekilde kapıya doğru saçaklı mop ile çift kovalı presli paspas arabası kullanılarak temizlenir.Ilık temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova

kullanılır.Mavi kovaya uygun(üretici firma önerisine göre)konsantrasyonda, kırmızı kovaya bunun yarısı kadar sıvı deterjan konmalıdır.Paspas S şeklinde hareket ettirilerek mümkün olduğunca zeminden uzaklaştırılmadan temizlik yapılmalıdır.

9. Kan ve vücut sıvıları ile kirlenme olmadığı sürece temizlik su ve deterjanla yapılır.
10. Banyo ve tuvaletlerin temizliği en sona bırakılır.
11. Duş ve küvet temizliğinden önce, fayanslar ardından musluk, duşa kabin ve duş teknesi kırmızı bez kullanarak su ve deterjan veya ovma maddesi ile silinmelidir.
12. Lavabo aynası cam silme bezi ve cam sil kullanılarak temizlenir. Lavabo ve kenarları su, sıvı deterjan veya ovma maddesiyle kırmızı bez kullanarak temizlenir.
13. Silinen tüm yüzeyler önce durulanıp ardından kurulanmalıdır.
14. Tuvalet temizliği için önce sifon çekilir, klozet içi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek fırçalanır.
15. Klozet çevresi, pisuvar, sifon tankı kırmızı bezle sıvı deterjan veya ovma maddesi ile silinir ve durulanır, ardından da kurulanır.
16. Yer süzgeci su tutularak kaba kirinden arındırılmalıdır.
17. Tüm zemin kırmızı paspasla kapıya doğru silinir.
18. Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalı, boşalan sabunluk yıkanıp kurulandıktan sonra doldurulmalıdır. Tuvalet temizliğinde kullanılan bezler, mop, paspas, gün sonunda sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp kurutulmalıdır.
19. Oda ve ofis temizliği tamamlandıktan sonra mavi mop ile koridordaki kirler uzaklaştırılır, desk, duvar bandı, koltuklar, tablolar, asansör mavi bezle su ve deterjan kullanarak silinir.
20. Koridor hasta odası ve ofiste kullanılan paspas, mop dışındaki bir paspasla su ve deterjanla temizlenir, kayma ve düşmeleri önlemek için uyarı levhaları koyulmalıdır. Silinen alanlar beyaz mopla mutlaka kurutulmalıdır.
21. Taburcu olan hasta odasına günlük temizlik yapılmadan başka bir hasta alınmamalıdır.

4.RİSK SINIFLAMASI VE FARKLI ALANLARIN TEMİZLİĞİ

Orta Riskli Ve Düşük Riskli Alanların Temizliği:

1. Zemin temizliğinde görünen kaba kirler mavi mop ile toplanıp faraşla atılır.Zemin günde 2kez gerektiğinde hemen su ve deterjanla temizlenir, kan ve vücut sıvısı ile kirlenme yoksa kesinlikle dezenfektan kullanılmaz.
2. Çöpler uygun şekilde günde 2 defa gerektiğinde hemen toplanır, çöp kovaları haftada bir kez bulaş durumunda hemen su, deterjan ve çamaşır suyu (1/10 1 litre su 3klor tablet(5gramlık))kullanılarak temizlenir.
3. Tuvalet, banyo, lavabo temizliği günde iki defa gerektiğinde hemen yapılmalıdır(oda ofis temizlik yöntemleri doğrultusunda)
4. Mobilya kapı kolları, pencere önü, hemşire deksi, dolap, bilgisayar, radyatör, hasta başı paneli, hasta yatak kenarı, sedye, serum askıları vb.yüzeylerin temizliği günde bir defa su ve deterjanla yapılır.
5. Kliniklerde tedavi tepsisi temizliği her kullanım sonrası %70 alkollü pamukla silinmelidir.
6. Çamaşır arabası temizliği günde bir defa bulaş durumunda hemen su ve deterjan ve çamaşır suyuyla temizlenir veya yıkanır.
7. Kliniklerdeki yemek masaları her kullanım sonrası su ve deterjanla sarı bez kullanılarak silinir.
8. Polikliniklerde sekreter deksi, muayene masaları, hasta sandalyeleri, sedye, tekerlekli sandalye vb. günde iki defa bulaş durumunda hemen mavi bezle temizlenmelidir.
9. Radyoloji ve laboratuvardaki cihazlar günde iki defa su ve deterjanla temizlenmelidir.
10. **S**ıvı sabun kabı, kapılar, buzdolapları, ilaç dolapları haftada bir defa su ve deterjanla temizlenmelidir.Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalı, yıkanıp kurulandıktan sonra sabun konmalıdır.
11. Camlar, duvarlar, perdeler ayda bir bulaş halinde hemen temizlenmelidir.
12. Çamaşırhanede rafların düzenlenmesi ve temizliği haftada bir yapılır.Su ve deterjanla silinir.
13. Radyolji' de çekim masalarının temizliği günde iki kez gerektiğinde hemen su ve deterjanla yapılr.
14. Laboratuvarda örnek kabul deski temizliği, kan alma ünitesi temizliği günde iki defa, kan ve vücut sıvılarıyla bulaş halinde 1/10 (1 litre suya 3 tablet)lik çözelti ile hemen temizlenir.
15. Morgda cenaze yıkama masası günde bir defa su deterjan ve çamaşır suyu ile temizlenir.Morg depoları haftada bir defa cenaze sonrası hemen temizlenir.
16. Kliniklerde laringoskop blade, ambu maskesi, o2 flovmetresi 1/10'lik çamaşır suyu ile temizlenmelidir.
17. Hasta ara perdeleri ayda iki defa değiştirilmelidir.

Yüksek Riskli Alanların Temizliği:

1. Acil servis, doğum salonu, kuvözler, tıbbi atık deposu, tehlikeli atık deposu, sterilizasyon ünitesidir.
2. Yüksek riskli alanların temizliği **Temizlik Planları" nda** belirtildiği şekilde ve sıklıkta yapılmalıdır.
3. Düşük riskli ve orta riskli alanların temizliğinde uygulanan aşamalar aynıdır, bu alanlardan tek farkı temizlik işlemine ilave olarak dezenfeksiyon gerçekleştirilir.

4. Paspaslama işleminde ilk olarak su ve deterjan ile temizlik sağlanır ardından çift kovalı presli paspas arabasının suyu dökülerek dezenfeksiyon için su hazırlanır. Çift kovalı presli paspas arabasının mavi kovasını 10 litre suya 3 klor tablet(5 gr.)koyularak % 1'lik dezenfektan hazırlanır.Kırmızı kovaya sadece su koyulur.
5. Yüzeylerin temizliğinde ilk önce su ve deterjan ile temizlik yapılır.Ardından 3 litre suya 1 klor tablet (5gr)koyulur, hazırlanan %1'lik dezenfektan ile temizlik yapılır.
6. **Tıbbi atık deposu '** nun temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılır. Depoların temizliğinde kuru sistem olarak talaş kullanılır.1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya 10.000 ppm oranında klor solüsyon talaş üzerine dökülüp, bu talaş ile işlem yapılır, talaş tıbbi atık olarak kırmızı çöp poşetine atılır. Düzenli olarak boşaltmalardan sonra yapılan temizlik dışında ayrıca bir sızıntı olduğunda dezenfeksiyon işlemi yapılır. Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanırlar.
7. **Tehlikeli atık deposu;** atıklar teslim edildikten sonra deterjanlı suyla (10 litre suya 1 çay bardağı veya 100 cc deterjan) silinir ve durulanır.
8. **Kimyasal madde döküldüğünde** eldiven giyilerek dökülmüş materyal peçete, pamuk veya gazlı bez ile alınır, tıbbi atık kovasına atılır.Cam kırığı varsa fırça ve kürekle toplanır, kesici delici alet kutusuna atılır.Deterjanlı su ile silinir ardından %1lik dezenfektanla silinir veya paspaslanır.Ortama **civa dökülürse** havalandırmayı sağlamak için pencereler açılır, civa üzerine toz kükürt dökülerek nötralize edilir ve bertarafı sağlanır.Ortama **gluteraldehit döküldüğünde** havalandırmayı sağlamak için pencereler açılır, 1 litre solüsyona 6 gram sodyum bisülfat olacak şekilde nötralizan madde eklenir, 2dak bekletilir ve bertaraf edilir.
9. Çoğul dirençli bakterilerle**(MRSA, VRE, ESBL+gram negatif bakteriler vb) enfekte hastaların** yattığı odaların temizliği **İzolasyon Odası Temizlik Talimatı´ na** uygun şekilde yapılır. Kullanılan malzemeler diğer odaların temizliğinde kullanılmamalıdır.(mümkün değilse su ve deterjanla yıkanıp 1/10lik çamaşır suyunda 20dak bekletildikten sonra kullanılabilir.)

İlgili Dokümanlar:

- Atık Yönetim Prosedürü
- El Hijyeni Talimatı
- Temizlik Planları
- İzolasyon Odası Temizlik Talimatı